

Ventiv

Tvoření

Finitní verbální tvar + *-am / -m / -nim*

-am: tvary bez konjugačního sufixu (1. os. sg., 2. os. sg. m., 3. os. sg., 1. os. pl.)

-m: 2. os. sg. f.

-nim: 2. os. pl., 3. os. pl.

Préteritum

kšd „dospět někam, dojít někam“

	sg.	pl.
1.	<i>akšud-am</i>	<i>nikšud-am</i>
2. m.	<i>takšud-am</i>	<i>takšudā-nim</i>
2. f.	<i>takšudī-m</i>	
3. m.	<i>ikšud-am</i>	<i>ikšudū-nim</i>
3. f.		<i>ikšudā-nim</i>

Présens

	sg.	pl.
1.	<i>akaššad-am</i>	<i>nikaššad-am</i>
2. m.	<i>takaššad-am</i>	<i>takaššadā-nim</i>
2. f.	<i>takaššadī-m</i>	
3. m.	<i>ikaššad-am</i>	<i>ikaššadū-nim</i>
3. f.		<i>ikaššadā-nim</i>

Perfektum

	sg.	pl.
1.	<i>aktašd-am</i>	<i>niktašd-am</i>
2. m.	<i>taktašd-am</i>	<i>taktašdā-nim</i>
2. f.	<i>taktašdī-m</i>	
3. m.	<i>iktašd-am</i>	<i>iktašdū-nim</i>
3. f.		<i>iktašdā-nim</i>

Při napojování ventivního sufixu v perfektu dochází k elisi krátkého nepřízvučného vokálu mezi 2. a 3. radikálem: **iktašad-am* → *iktašd-am*.

Stativ

Málo dokladů; jen 3. os. sg. m.: *pars-am* (← **paris-am*)

Význam

Ventiv slouží k zdůraznění směru, tj. naznačuje, že slovesný děj je nějakým způsobem zaměřen (na určité místo, osobu, věc...).

Subordinativ

Tvoření

K finitním slovesným tvarům, které nemají konjugační sufix, se připojí sufix *-u*. Ve všech ostatních tvarech má subordinativ nulový morf.

Préteritum

škn „položít“

	sg.	pl.
1.	<i>aškun-u</i>	<i>niškun-u</i>
2. m.	<i>taškun-u</i>	<i>taškunā</i>
2. f.	<i>taškunī</i>	
3. m.	<i>iškun-u</i>	<i>iškunū</i>
3. f.		<i>iškunā</i>

Présens

	sg.	pl.
1.	<i>ašakkan-u</i>	<i>nišakkan-u</i>
2. m.	<i>tašakkan-u</i>	<i>tašakkanā</i>
2. f.	<i>tašakkanī</i>	
3. m.	<i>išakkan-u</i>	<i>išakkanū</i>
3. f.		<i>išakkanā</i>

Perfektum

	sg.	pl.
1.	<i>aštakn-u</i>	<i>ništakn-u</i>
2. m.	<i>taštakn-u</i>	<i>taštaknā</i>
2. f.	<i>taštaknī</i>	
3. m.	<i>ištakn-u</i>	<i>ištaknū</i>
3. f.		<i>ištaknā</i>

Při napojování sufixu *-u* v perfektu dochází k elisi krátkého nepřízvučného vokálu mezi 2. a 3. radikálem: **ištakan-u* → *ištakn-u*.

Stativ

Sufix *-u* se napojuje jen ve 3. os. sg. m.

	sg.	pl.
1.	<i>šaknāku</i>	<i>šaknānu</i>
2. m.	<i>šaknāta</i>	<i>šaknātunu</i>
2. f.	<i>šaknāti</i>	<i>šaknātina</i>
3. m.	<i>šakn-u</i>	<i>šaknū</i>
3. f.	<i>šaknat</i>	<i>šaknā</i>

Význam

Subordinativ se používá u slovesných tvarů ve vedlejších větách, zejména ve větách uvozených relativním zájmenem *ša*: *bītum ša imqut-u* „dům, který spadl“.

Modus

Imperativ

Tvoření

Imperativ 2. os. sg. m. se tvoří od préteritního kmene. Mezi 1. a 2. radikálem je vokál shodný s préteritním vokálem. Ve 2. os. sg. f. se napojuje sufix *-ī*, ve 2. os. pl. sufix *-ā*. V obou případech dochází k elisi vokálu mezi 2. a 3. radikálem.

R₁ – V – R₂ – V – R₃

Třída a/a

mḥṣ

	sg.	pl.
2. m.	<i>maḥṣ</i>	<i>maḥṣā</i>
2. f.	<i>maḥṣī</i>	

Třída i/i

pqd

	sg.	pl.
2. m.	<i>piqid</i>	<i>piqdā</i>
2. f.	<i>piqdī</i>	

Třída u/u

rgm

	sg.	pl.
2. m.	<i>rugum</i>	<i>rugmā</i>
2. f.	<i>rugmī</i>	

Třída a/u

prs

	sg.	pl.
2. m.	<i>purus</i>	<i>pursā</i>
2. f.	<i>pursī</i>	

Napojování ventivu na imperativ

Při napojení ventivního sufixu *-am* dochází ve 2. os. sg. m. k elisi vokálu mezi 2. a 3. radikálem: **purus-am* → *pursam*. V imperativu 2. os. sg. f. se napojuje sufix *-m*: *pursī-m*. V imperativu 2. os. pl. se napojuje sufix *-nim*: *pursā-nim*.

Význam

Imperativ označuje rozkaz ve 2. osobě.

Prohibitiv

Tvoření

Tvoří se pomocí partikule *lā* + présens 2. os. sg. nebo pl.

lā tašakkan „nesmíš pokládat!“

lā tašapparā „nesmíte posílat!“

Význam

Prohibitiv označuje zákaz.

Vetitiv

Tvoření

Tvoří se pomocí partikule *aj* / *ē* + préteritum. Partikule *aj* stojí před vokálem, partikule *ē* před konsonantem: *aj iprus* „ať nerozhodne!“; *ē taprus* „ať nerozhodneš!“

Význam

Vetitiv vyjadřuje záporné přání.

Kohortativ

Tvoření

Tvoří se pomocí partikule *i* + préteritum 1. os. pl.
i niprus „rozhodněme!“

Význam

Kohortativ vyjadřuje pobídku v 1. os. pl.

Prekativ

Tvoření

Tvoří se pomocí partikule *lu* + préteritum nebo stativ. Tvoří se pouze v 1. os. sg. a ve 3. os. (sg. i pl.). V préteritu dochází k hláskovým změnám.

1. sg.	<i>*lu-apqid</i> → <i>lupqid</i>
3. sg.	<i>*lu-ipqid</i> → <i>lipqid</i>
3. pl. m.	<i>*lu-ipqidū</i> → <i>lipqidū</i>
3. pl. f.	<i>*lu-ipqidā</i> → <i>lipqidā</i>

Ve stativu nedochází k hláskovým změnám: *lu šalmāta* „buď zdrav!“

Význam

Prekativ vyjadřuje přání.

Sufigovaná osobní zájmena u verbálních tvarů

Na verbální tvary se mohou napojit dativní a akusativní tvary sufigovaných osobních zájmen.

	dat.	akus.
sg.		
1.	<i>-am/-m/-nim</i>	<i>-ni</i>
2. m.	<i>-kum</i>	<i>-ka</i>
2. f.	<i>-kim</i>	<i>-ki</i>
3. m.	<i>-šum</i>	<i>-šu</i>
3. f.	<i>-šim</i>	<i>-ši</i>
pl.		
1.	<i>-niāšim</i>	<i>-niāti</i>
2. m.	<i>-kunūšim</i>	<i>-kunūti</i>
2. f.	<i>-kināšim</i>	<i>-kināti</i>
3. m.	<i>-šunūšim</i>	<i>-šunūti</i>
3. f.	<i>-šināšim</i>	<i>-šināti</i>

Dativní tvar sufigovaného osobního zájmena 1. os. sg. má tvary *-am/-m/-nim*. Tvar *-am* se používá u tvarů bez konjugačního sufixu (1. os. sg., 2. os. sg. m., 3. os. sg., 1. os. pl.). Tvar *-m* se používá ve 2. os. sg. f.; tvar *-nim* ve 2. a 3. os. pl.

Kombinace sufixů

Před sufigovanými osobními zájmeny často stojí ventiv. Na jeden slovesný tvar lze připojit dativní i akusativní tvary. Dativní tvary v takovém případě stojí před akusativními:

**aṭrud-am-kum-šu* → *aṭrudakkušu* „poslal jsem ti ho“.

Hláskové změny při napojování sufigovaných zájmen

d, t, ṭ, z, s, ṣ, š + š → *ss*

**ilmad-ši* → *ilmassi* „poznal ji“

**ašbat-šu* → *ašbassu* „uchopil jsem ho“

**nimḥaṣ-šunūti* → *nimḥassunūti* „zbili jsme je“

**aṭarrad-šum* → *aṭarrassum* „posílám mu“

-m + K → *KK*

**išrukū-nim-šu* → *išrukūniššu* „věnovali mi ho“

**išappar-am-ni* → *išapparanni* „on(a) mě posílá“

**išappar-am-ka* → *išapparakka* „on(a) tě posílá“

**ašpur-am-kum* → *ašpurakkum* „poslal jsem ti“

Význam

Akusativní a dativní tvary sufigovaných osobních zájmen označují přímý, resp. nepřímý objekt.

tašpur-šu (akus.) „poslal jsi ho“

tašpur-šum (dat.) „poslal jsi mu“